

MEMÒRIA FINAL

BECA HIVERNEM

DANIELA POCH

Temàtica de la recerca

La temàtica de la recerca va començar sent “la deriva”. El punt de partida de la recerca era intentar entendre, sense altres influències teòriques o escèniques, què és derivar i en quines situacions o contextos es deriva. L’objectiu era intentar definir el terme DERIVA sense condicionants, trobar a dins què sentim que és i com creiem que ens hauria de fer sentir. Arrancar des de la intuïció i els sentits. La recerca intentava respondre les següents qüestions: Quin és l’estat interior que propicia l’acte de derivar? Com es desperta aquest estat interior? És un estat espiritual? És un estat artístic? És un estat creatiu? És un estat psicològic? Implica una intenció política?

Des d’un inici, sabíem que la temàtica estava molt arrelada a una altra temàtica, la de ELS LLOCS, tot i que quedava jeràrquicament per sota. Com al llarg d’una deriva, és inevitable transitar per diversos llocs i deixar-te guiar per la intuïció a través d’ells. Com ens sentim en els llocs als quals derivem, com els respirem, ens parlen, ens connectem amb ells.

Així doncs, la deriva com a forma es va anant desplaçant de la recerca, i la nostra mirada expeditiva es va començar a anclar al tema ELS LLOCS. Noves preguntes van sorgir en el camí:

Què és un lloc? Què és un espai? Com està endreçat un lloc? Cada cosa està al seu lloc? Què significa això? Estant en un lloc concret, és possible creure’ns que estem en un altre lloc mitjançant la imaginació, la creença? Un lloc ens pot protegir, ens pot expulsar, ens pot transformar? Per què conquerim llocs? Hi pot haver amor entre els llocs i les persones? Com podem ser part d’un lloc? Quant de temps fa falta? Quant moviment es necessita? Un lloc pot ser descrit per allò que ara és absent en ell? Què passa en aquest lloc (en diversos tipus de llocs)? Quins elements hi ha? Com s’ocupa i qui? Com era aquest lloc fa 10 i 100 anys? Com pot ser en el futur? Què m’ofereix? Li he de demanar permís?

Avaluació i compliment dels objectius de la recerca i idees principals desenvolupades

Partint de la certesa existencial que sempre estem en un lloc, la recerca l'hem plantejat com un espai per reflexionar sobre totes les preguntes exposades anteriorment, i sobretot per dissenyar i crear experiments de relació amb els llocs, pràctiques d'observació, de joc i interacció entre nosaltres i els llocs.

La recerca ens ha ajudat a donar-nos un espai per trobar aquestes pràctiques i pensar, idear, construir la manera en què unes pràctiques poden escenificar-se, convertir-se en dramatúrgia i que tinguin un sentit dintre d'una experiència narrativa i escènica.

L'objectiu va més enllà de l'acte escènic. La recerca ens ha fet plantejar, qüestionar i reinventar la manera en què activem una relació emocional amb els llocs, i com un sentiment d'afecte i connexió es pot provocar amb el simple acte d'estar-hi, observar i jugar. Les pràctiques i jocs que hem anat creant contribueixen a tres propòsits importants:

1. Donar-nos material per la dramatúrgia de la nostra propera creació
2. Donar-nos eines per transmetre en possibles workshops i mentories
3. Alimentar-nos d'un propòsit vital: convertir els llocs que ens envolten en remeis i companys de vida

Les idees principals que hem pogut desenvolupar són diverses. Ens hem guiat per noves preguntes:

- Què és el que fa un lloc? Les seves geometries i la seva arquitectura? El fet de tenir una superfície sobre la qual existir, és a dir, un terra? Els seus objectes? Les persones? Els seus cromatismes? La seva atmosfera?
- Un lloc té una dimensió màxima? Depèn del nostre punt de vista?
- Hi ha llocs més fàcils de perimetrar i determinar quan comença i quan acaba que altres?
- Què ens interessa a nosaltres dels llocs?
- Què és el que et fa quedar-te en un lloc?

- Es poden extreure generalitzacions i patrons universals a partir d'un lloc específic?
- Com canvia un lloc segons el que hi ha allà?
- Si canvien elements essencials del lloc, continua sent el mateix lloc?
- Han de passar-hi coses per considerar-se un lloc?
- Ha hagut de ser trepitjat per una sabata humana per considerar-se lloc?
- Passen prou coses als llocs?

- Pot un fragment d'espai deixar de ser un lloc?
- Es pot crear una experiència escènica-cinematogràfica?
- Per què ens pot commoure o sorprendre'ns la interpretació visual d'un lloc?
- És necessari generar un vincle somàtic o una interacció física amb l'espai per connectar-hi? O pots entendre'l només des de la seva imatge?
- Si visites una ciutat des d'un cotxe o un autobús turístic, es pot considerar que has estat als llocs pels quals has passat?
- Aquest lloc sap que estem aquí?
- Un lloc pot expulsar-nos?
- Alguns llocs són més indefensos que altres?
- Quin marge d'imprevisibilitat té cada lloc?
- Cal saber l'hora i el context quan mirem o estem en un lloc?
- El temps és una condició lligada a l'espai?
- Em pot emocionar un lloc?
- Quant temps necessites per sentir que coneixes un lloc?

Les pràctiques elaborades i la reflexió d'aquestes preguntes ens ha portat a algunes conclusions que podem aplicar a dia d'avui en el to, la dramaturgia i les intencions de la peça que volem crear.

Algunes de les conclusions extretes:

- Podem imaginar com és un lloc pel record que tenim d'un lloc semblant on hem estat. Per exemple, podem veure una muntanya de lluny i sabem que la massa verda està composta per arbres diferents amb distàncies entre ells, que la taca blanca és neu, que hi haurà zones d'ombra, etc. Però si no haguéssim experimentat mai un lloc semblant segurament no podríem entendre els seus elements des de la distància.
- Ens interessen les coses tal com són.
- Ens interessa mirar els llocs des d'una jerarquia menys evident, poder tractar amb la mateixa sensibilitat els elements vius que els inerts, els elements construïts que els elements naturals.

- Ens interessa un llenguatge accessible, simple, sintetitzat. Volem afinar-lo molt per aconseguir que pugui transmetre o suggerir profundament però des d'un lloc molt quotidià, fugint de grandiloqüències acadèmiques i veritats conclusives.
- Amb la nostra presència, el lloc es modifica inevitablement.
- Volem generar una acumulació de paràmetres per observar i entendre un lloc. Encara hem de descobrir si necessitem generar famílies de paràmetres amb subparàmetres, o com ho organitzem.
- Davant d'un lloc construït, podem diferenciar la part controlada (la intenció amb la que ha estat construït, què se n'espera), i el que li passa inevitablement, és a dir, la seva transformació espontània.
- Quan arribem a un lloc, ens agrada fer un reconeixement dels seus elements preguntant-nos "per què això està aquí"

A través de les pràctiques que hem ideat, hem trobat la possibilitat d'una performance interactiva amb petites itineràncies. Hem creat pràctiques i accions com aquestes:

- Jocs diversos d'observació
- Jocs de resignificació
- Escriptura de petites biografies dels actors no humans existents en un lloc
- Recerca de punts en comú i similituds entre nosaltres, com a humans, i els llocs
- Jocs per veure la bellesa no convencional de les coses
- Pràctiques somàtiques amb les matèries, perspectives, formes i textures dels llocs

La recerca tenia l'objectiu d'allunyar-nos de l'observació visual-analítica convencional per trobar altres maneres d'examinar les altres capes de percepció física i somàtica. Ens interessa el concepte del cos pensant que percep un lloc en interactuar amb ell a nivell físic. Ens interessen les idees i els pensaments que sorgeixen en aquestes trobades i en aquest estat.

Descripció del treball i del coneixement assolit amb cada expert de la recerca amb qui has col·laborat.

SHADAY LARIOS

La mentoria amb la Shaday Larios va ser absolutament inspiradora. Ens va aportar una mirada sensible vers els objectes i els llocs. Ens va parlar sobre la percepció física de les coses, element justament que ha impulsat moltes de les pràctiques inventades durant la recerca.

Va sorgir l'aspecte del "pacte de no invasió cap a les coses". La pregunta que es va obrir va ser: Com es negocia la presència compartida entre nosaltres i les coses? Aquesta idea ha filtrat tota la recerca, a la obra que s'està creant i també en la nostra manera de viure.

Des de la seva aproximació al teatre de carrer, vam entendre que les coses ja estan vives, per la seva memòria i per les seves evocacions. El mateix passa amb els llocs. Va sorgir el concepte d'equitat com a principi bàsic de la relació entre humans i matèria (coses, llocs). No sotmetiment jeràrquic! Vam descobrir que, en el fons, ens estava portant o instruint cap a una concepció animista de les coses. Aquesta ha estat la mirada que ens està permetent integrar totes les pràctiques cap a un objectiu vital: una nova percepció del món.

De la idea de què les coses ens miren a nosaltres, i no al revés, han sorgit pràctiques com les esmenades anteriorment.

Per una altra part, vam entendre un concepte primordial: un lloc no existeix sense les relacions socio-materials que es donen. Per tant, la memòria dels llocs és part intangible i vital d'ells.

Va sorgir la referència als objectes absents, aquells que ja no estan, fer visible allò que ja no hi és però ha deixat el seu rastre. Va sorgir el concepte "infracinos". Aquells rastres mínims que queden en els llocs: taques, enfonsaments, esquerdes, empremtes, guixades...

Es va establir també la mirada de la resignificació i la redefinició dels llocs. Com, al conèixer una funció pròpia i menys evident d'un lloc, aquest es pot redefinir. Ho vam poder entendre en directe, mirant una cantonada i descobrint al cap de pocs minuts que es tractava d'un lloc on una associació alimentava els gats urbans. Així, vam redefinir aquella cantonada com un "menjador de gats".

En resum, la seva mentoria va ser una ajuda molt important a l'hora d'establir una forma d'estar als llocs, d'entendre'ls i poder crear pràctiques de relació noves.

MARIA STOYANOVA

En aquesta segona mentoria, el projecte havia evolucionat. Ja podíem començar a mostrar un embrió de peça con una dramaturgia i unes pràctiques es posaven en joc dintre d'una experiència integral.

La Maria Stoyanova ens ha aportat una mirada sensible sobre la manera en què les diverses intencions de la peça es poden alinear cap a una exploració més personal de les creadores amb els llocs.

La inspiració que ens va aportar va ser, també, molt important. Hem conegut una nova manera de fragmentar una dramaturgia i trobar els seus aspectes coherents i els incoherents.

Minut a minut, escena per escena, vam treballar per entendre el propòsit autèntic que hi ha al darrera de la peça i redefinir-lo, ajustar-lo, encaminar-lo.

Calendari final de la recerca

Residència Faber Llull

Residència enfocada a la lectura, reflexions intuïtives, extracció de contingut i experiments escènics. D'aquesta residència han sorgit premises i conclusions que han guiat tota la recerca i l'elaboració de possibles escenes. Hi ha moltes preguntes obertes que guien la recerca (esmenades en apartats anteriors).

Residència Fira Tàrraga

Residència enfocada a elaborar textos, construir una possible dramatúrgia i idear pràctiques de relació amb els llocs. D'aquesta residència ha sorgit un fil conductor i una concepció de peça embrió.

La llista de preguntes es redueix i es concentra en una sola pregunta que guia tota la recerca: Com podem contagiar a un grup de persones una emoció per allò material, fins i tot amor? En aquesta residència ens envolta la idea de què aquesta qüestió de l'amor pels llocs podria convertir-se en dramatúrgia d'una obra. Després de teoritzar i racionalitzar sobre els llocs, des d'un punt de vista intel·lectual i analític, sentíem la necessitat d'apartar els llibres i les idees per intentar imaginar un possible recorregut emocional en una obra, pensar en com podria ser el procés experiencial d'un públic vers un lloc. És a dir, passar de pensar en termes teòrics a començar a pensar amb poètica i dramatúrgia. Això ha derivat en imaginar o suposar un possible camí.

Aquesta residència ens va ajudar a trobar pràctiques pròpies que a nosaltres ens va fer augmentar l'afecte per un lloc. Pràctiques d'autoconeixement, pràctiques d'observació, pràctiques somàtiques, jocs entre els cossos i les coses, pràctiques de classificació dels ordres, etc.

Alguns exemples:

- Com fer veure la col·locació de les coses en l'espai i aconseguir captar-la amb tendresa? **Anem a explorar on estan les coses!**
- On comença i on acaba un lloc? **Anem a experimentar-ho amb els nostres cossos!**
- Quins diferents prismes i distàncies podem trobar per mirar el lloc? **Busquem!**
- On cabem? On no? Això em tapa prou? Aquí deixo anar el meu pes totalment? **Coneixem la nostra proporció i el nostre pes a través de les coses!**
- En què ens assemblem amb aquest lloc? **Sentim que el lloc és un cos amb els seus defectes!**

Residència Atelier 231

Aquesta residència ha estat enfocada bàsicament a tornar a obrir preguntes i reinventar idees que en algun moment han voltat pels nostres caps.

En aquest punt tenim un recull d'escenes que juntes formen una dramatúrgia amb les seves incoherències i fragmentacions. Hem centrat l'objectiu de la recerca en entendre de nou la base que guia aquest projecte. Això implica tornar a qüestionar-se personalment què volem provocar, què volem transmetre, cap a on volem portar un públic, què volem que senti, com volem que s'emocioni, què s'ha d'emportar, quines són les reflexions que s'han de contagiar.

Ha sigut una residència majoritàriament reflexiva i d'escriptura i reescriptura. Enfrontar-nos al contingut que tenim i entendre per a què ha d'estar en aquesta futura peça.

Aquest és un procés dur i molt introspectiu, que et porta a un estat de confusió del que sembla que no t'ensurts. Tens idees però no prou concretes, visualitzes el detall del que ja es va construir però no acabes d'estar satisfeta, hi ha coses que fallen que encara no veus.

Per una altra part, ens hem inspirat en fotògrafs urbans, de cara a tenir referències d'imatges per poder aplicar en un futur. Ha sorgit la idea de crear més imatges cinematogràfiques que resignifiquin els llocs i generin una desubicació.

Durant aquesta recerca fotogràfica, ha sorgit un petit text:

Hi ha un lloc on vas néixer.

Hi ha un lloc on vas caminar per primera vegada.

Hi ha un lloc on et va sortir la primera paraula.

Hi ha llocs on no has dit ni una sola paraula.

Hi ha un lloc sobre el qual mai no parles.

Hi ha llocs on et vas fer més alta.

Hi ha un lloc on vas aprendre a córrer.

Hi ha llocs que van ser massa grans.

Hi ha llocs que continuen sent massa petits.

Hi ha llocs on vas sentir por.

Hi ha llocs on has cantat la teva cançó preferida.

Hi ha llocs on vas caure.

Hi ha llocs on vas recollir alguna cosa.

Hi ha llocs on vas entrar.

Hi ha llocs que van ser refugi.

Hi ha llocs que encara no has trepitjat.

Hi ha llocs on et vas acomiadar.

Hi ha llocs que has trepitjat moltes vegades.

Hi ha llocs que només has imaginat.

Hi ha llocs que ja no recordes.

Hi ha un lloc on et promets tornar.
Hi ha llocs que t'han ferit.
Hi ha llocs on has ferit.
Hi ha llocs on et va entrar un microbi.
Hi ha llocs on no pots tornar.
Hi ha llocs on has arribat perduda.
Hi ha llocs on vas trepitjar una merda.
Hi ha un lloc on hi ha allò que vas perdre.
Hi ha llocs que ara trobaries amb els ulls tancats.
Hi ha un lloc on passarà la teva mort.

Descripció dels fons i les fonts consultades

ALASTAIR, B. *Fuera del mapa*. Blackie Books: Barcelona, 2017

AUGÉ, M., *Travesía por los jardines de Luxemburgo*. Gedisa: Barcelona, 2022

BACHELARD, G. *The poetics of space*. Penguin group: New York, 1964

CARERI, F. *Pasear, detenerse*. GG: Barcelona, 2016

CARRASCO, A., *La ciudad reflejada*. Diaz & Pons: Madrid, 2016

CLÉMENT, G., *Manifiesto del tercer paisaje*. GG: Barcelona, 2018

LARIOS, S., *Detectives de objetos*. Uña Rota: Segovia, 2019

NUBIOLA, C. *He caminat tots els carrers d'Olot*. Observatori del paisatge: Olot, 2018

PEREC, G., *Un hombre que duerme*. Impedimenta, Madrid: 2009

SENNET, R. *L'espai públic*. Arcadia: Barcelona, 2014

SOLNIT, R. *Wanderlust*. Una historia del caminar. Capitán Swing, 2015

SONGEL, F., *El arte de leer las calles*. Barlin Libros: Valencia, 2021

VENTURI, R., SCOTT BROWN, D., IZENOUR, S. *Aprendiendo de Las Vegas*. GG: Barcelona, 2015

WALKER, E., *Registros de lo ordinario*. Puente, Barcelona: 2019

GEHL, Jan (2011), *Life between buildings*. London: Island Press.

Recopilació gràfica

Residència Faber Llull

Mostra a Spot Festival (Vilnius, juliol) i Escena Poblenu (Barcelona, octubre)

(Fotos Eva Freixa)

(fotos Dainius Putinas)

Futur de la idea: com avançarà la idea després del seu pas per Hivernem?

Tota la recerca feta gràcies a Hivernem està prenent ja forma de peça escènica embrionària. Com a col·lectiu d'artistes escèniques, la nostra mirada sempre està enfocada a la visualització d'una experiència teatral per a un públic. Tot i poder allunyar-nos de la producció i projecció d'una obra, sí hem tingut sempre l'instint i la precaució de mirar les idees amb una consciència de representació.

Això ha fet que part de la recerca i pràctiques fetes ja estiguin enfocades a un objectiu de coherència entre elles.

En el nostre cas, les idees plantejades durant Hivernem són part indispensable del nostre futur projecte. 2025 serà per a nosaltres un any d'estrenes i des del primer minut hem comptat amb Hivernem com a part indispensable dels avenços cap a aquesta estrena.

Així doncs, el futur de la idea és una peça escènica que pugui girar per tots els festivals en el que hem estat amb The Frame i per altres nous territoris on The Frame no va ser possible per dificultats de no trobar la tipologia d'espai que es demanava. Dependem, doncs, de què aquesta idea es converteixi en obra i ens faci aprendre i també ens permeti seguir treballant.

Pros i Contres del programa Hivernem.

Grans Pros:

- Disponibilitat d'espais d'immersió reals (Faber Llull és un espai molt agradable i molt adient)
- Poca pressió immediata d'exhibició
- Presentació dels projectes en el marc de FiraTàrrrega
- Incorporació de mentories i mirades sensibles i afins

Pros molt importants:

- El programa potencia formats trencadors
- Capacitat de generar connexió amb territoris
- Visibilitat que aporta al projecte
- Col·laboració amb l'Institut Ramon Llull

Coses no tan pros:

- **Obligatorietat de fer una residència internacional.** Jo crec que podria ser interessant que la tercera residència es pugui escollir si es vol internacional o nacional. En el meu cas, m'ha suposat un mal de cap escollir i trobar el lloc i no sentia una necessitat real d'haver de fer aquesta feina a l'estranger.
- **Poca assistència en l'elecció de la residència internacional.** Crec que Institut Ramon Llull i FiraTàrrrega podrien disposar d'una llista de llocs específics on poder fer aquesta residència. Si una companyia té una idea fora d'això, que sigui possible.
- **Opció de trobar-se amb persones.** Durant la residència internacional, es proposa un objectiu de trobar-se amb persones que puguin donar algun nou punt de vista. A l'Atelier 231 em van preguntar si em volia trobar amb algú. Si és una proposta de la beca, crec que s'hauria de poder oferir durant les residències locals també.